

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegdőzt és nyilttér 1.50 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, „Alexandrova c. 202. szám. 1. sz. 1. sz.“

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. július 15.

29. Szám.

Intelem!

Ma már megállapítható, hogy azok a törekvések, amelyek Prekmurje szloven ajku népének más nyelvre való átforgalmazására irányulnak, napról-napra erősödnek. Ez a megállapítás annyira igaz és elevenbe vágó, hogy ha ezekkel a törekvésekkel szemben maga a nép s az ő régi vezetői nem fognak ellenállást tanusítani, akkor a mai helyzet teljesen vigasztalanná válik.

Ezeknek a törekvéseknek a lelegevenebb mozgató ereje a prekmurjei papság kezében van. Magától értetődik természetesen, hogy a papság azon részének a kezében, amelyik újabban foglal itt helyet és terjeszkedik. Ugy látszik, hogy a lelkeskedő papságnak ezen csoportja tervszerűleg foglalkozik azzal, hogy a prekmurjei szloven népet teljesen átforgalmazja a maga saját nyelve, szokásai s irányzata szerint.

Eme törekvések érvényesítésére és a kitűzött cél elérésére a lelkeskedő papságnak olyan terepe van, amiről sem az iskolák, sem egyéb hivatalos körök nem rendelkeznek. Ugy látszik, igyekeznek is kihasználni ezt az előnyt s a terepet féltve őrzik, nagy gondokkal ügyelve arra, hogy munkájukat semmiféle más irányú működés meg ne zavarja.

A nép pedig ez ellen nem tehet semmit sem. A nép nem állíthat korlátokat az ellen az elhatalmasodás ellen, amely az ő ismert, megszokott, szeretett lelki pásztortól mellőzi; Sajnálatos látja, hogy azok a papok, akik eddig az ő tulajdon prekmurjei szlovén anyanyelvén szóltak hozzá, úgy a templomban, mint a kórhágyán, — ma számszerűleg megfogyatkoznak s utánpótlásról gondoskodás nem történik. Csak a legújabbban láttuk, hogy prekmurjei születésű új papokat akkor, amikor Prekmurjében a legnagyobb fokú paphiány van, steier plebániákra helyezték el! Nyilván azért, hogy ne a szülőföldjükön tölthessék be azt a missziót, amelyre életüket áldozták! Hát persze, ezek prekmurjei szlovén nyelven olvasnák az evangéliumot, predikálnának és

POLITIKAI ÉLET.

Mandzsuria veszedelme. A délkinai csapatok el akarják foglalni Mandzsuriát. Csang-kalsek tábornagy a déli hadsereg főparancsnoka Északmandzsuriába akar bevonulni hadseregével, ahol nincsenek japánok. A támadás Mandzsuriát készületlenül éri.

Az amerikai függetlenségi ünnep alkalmából a párisi amerikai követségen nagy lakoma volt, melyen Poincare francia miniszterelnök nagy beszédet mondott. Azt mondta, hogy a békekötés megmutatta a győztes és a legyőzött államoknak egya-

ránt, hogy a gazdaságilag egyre szorosabban összekapcsolódó világon minden háború jöveteletlen pusztításokat hagy maga után. Franciaország el van szánva arra, hogy a háborút örökre száműzze magától és az egész világ előtt bebizonyítsa békés törekvéseit.

(Nagyon szép mondás; de Amerikában nem hiszik el! . . .)

Görögországban új kormány alakult Venizelos elnöksége alatt, de a kamarában nem mutatkozik be, hanem azt feloszlatja.

gyontatnának! S ez bizony nagy baj volna! Ez az új misszionáriusok egyirányú munkája ellen volna!

Igen ám! Csakhogy a misszionáriusnak, ha lelkiismeretes munkát akar végezni, akkor meg kell tanulnia annak a népnek a nyelvét, amelynek az élére állították, amelyiknek a morális nevelését és vezetését rábizták. Ez generális kötelesség! Különben nem lesz meg a kölcsönös bizalom s az ezen alapuló együttérzés.

Nagyon emlékezünk még arra, hogy épen itt Prekmurjében — in illo tempore, — mennyit emlegették a magyar nacionalizmust, mint olyan veszedelmet, amely a prekmurjei szloven nyelvet — megsemmisüléssel fenyegette. Ime, most kiszült, hogy bizony megmaradt az itteni nyelv teljes egészében igen szépen, azt egy teremtett lélek sem felejtette el; — hanem igenis a szloven nyelv prekmurjei ágazatának most lesz vége, ha a nép maga meg nem őrzi. A prekmurjei eredeti szép régi szlovén nyelv ma már a ravatalon van! A templomokban már más ének hangzik, a nép hallgat, az ő prekmurjei szlovén nyelve már nem jó arra, hogy vele az Istent dicsérje!

Hol vannak a régi szép templomi énekek? Nem kell azokat tiszteletben tartani? . . . Nincs tradíció???

Aki egy népet értékel valamire, az becsülje meg annak a népnek a nyelvét is! Nincs az a

földi hatalom, amelyik jogosítva legyen arra, hogy egy nyelvet eltöröljön, egy népet az anyanyelvétől akármilyen, — esetleg észrevétlen kerülő utakon is — megfosszon! Az anyanyelvet az Ur Isten adta az ember szájába, mint a madárnak az ő szavát; azért azt csak Ő veheti el, de senki ember fia nem!

Nem használ itt semmi tagadás, semmi köntör falazás, mázolás, hogy így meg amúgy nem ezt akarják stb.! Nem vagyunk oly naiyak, hogy ne lássuk mi megy itt!!!

Hisz voltak itt, — de talán most is vannak — olyan agresszív apostolok, akik minden tanítót meg minden papot, — a ki nek a képe nekik nem tetszik, — még ma kitennének Prekmurjéből, nem holnap! Csak azért, hogy ne őrizzék és ne ápolják a régi szép prekmurjei szlovén nyelvet!

Vigyázzon a prekmurjei szlovén nép, hogy fel ne őrldjék! Ha feladja szavát, énekét s nem a maga tulajdon anyanyelvével fogja az Istent dicsérni, hanem mást, a neki eddig idegent siet utánozni, akkor: felszivódik!!

Vissza tekinthet majd egy igen szép, hosszú multra, egy igen rövidke jelenre, — de már jövője nem lesz!

Mint prekmurjei jellegű külön szlovén csoport nem lesz meg, el fog tűnni!

Erről gondoskodva van!

— Pm. —

Az olasz-osztrák konfliktus Németország közvetítésével elsimult. Auriti olasz követ visszatért Bécsbe és elfoglalta hivatalát.

Az angol munkáspárt programja. Az angol munkáspárt a szénbányák, vasutak, hajózási vállalatok államosítását követeli. A nagybirtokokat államosítani kell, az örökösödés elvét eltörölni.

Külpolitikai szempontból olyan nemzetközi szerződések megkötését követeli, mely a háborút lehetetlenné teszi.

Fegyverkezni csak oly mértékben legyen szabad, amennyire ezt a közbiztonság megköveteli.

Mexikó köztársaság új elnöke Obregon tábornok lett, aki kijelentette, hogy az eddigi politikát fogja folytatni. Az elnökválasztásnak 15 halottja és ötven sebesültje volt. Ennek ellenére az elnök egyhangulag megválasztottnak tekintendő.

Lengyelországban politikai bonyodalmakat idézett elő Pilsudsky marsall miniszterelnök lemondása. A miniszterelnök lemondó nyilatkozatával az egész országgyűlést megbántotta, sőt megsértette, mert olyan kifejezéseket használt az országgyűléssel szemben, ami valóban példátlan. „Azt a kérdést tettem fel magamnak, hogy úgy bánjak-e el a lengyel parlamenttel, mint valami prostituálttal: a lábammal tapossam-e el, vagy a sorsára hagyjam-e Lengyelországot?“ — Ez az éles hangú nyilatkozat súlyos belpolitikai bonyodalmakat idézhet elő. Parlamenti körökben mozgalom indult meg, hogy az államfőt rendkívüli parlamenti ülészak összehívására kényszerítsék, mert a szejmet súlyos sérelem érte.

A Népszövetség ellen súlyos támadást intézett Macdonald volt angol miniszterelnök s a munkáspárt vezére. Szemére veti tehetetlenségét s azt mondja, hogy ott mindenki azt tesz, amit akar. A legutóbbi júlészakon sem tettek semmit sem, nem intézték el sem a magyar-román optáns pert, sem a szentgotthárdi ügyet. Genfben csak az időt halogatják. A Népszövetséget Macdonald sze-

rint csak új szellem mentheti meg, mert attól kell tartani, hogy végre megsemmisül.

Egyiptomban angol barát kisebbségi kormány alakult, mely miatt egész Egyiptomban forradalmi hangulat alakult ki a kormány ellen. Az ellenpárt Nahab pasa vezetése alatt áll, aki Egyiptom függetlenségére nézve az angol befolyást akarja megakadályozni.

Politikai szemle.

A Vukicsevics kormány lemondása után megindultak a kormányalakítási kísérletek. Megkezdődött a pártvezérek kihallgatása az udvarnál s először a kormányzó pártok vezetői jelentek meg a király előtt, majd sor került az ellenzéki politikusokra is. Radics személyesen még nem jelenhetett meg audiencián s azért helyette teljes meghatalmazással Pribicsevics Szvetozár végezte el a kihallgatással járó teendőket. A kormánypárti politikusok közül sorra jelentek meg Stanojevics Aca, a radikális párt főbiztosának elnöke, Davidovics Ljub. Vukicsevics, Korosec, Szpaho, Gról Milán, Marinkovics s még mások is, azonban egyelőre célt elérni nem tudtak.

Koncentrációs kormány megalakítása az ellenzék szilárd ellenállása miatt nem sikerült, mert az ellenzék a régi parlamenttel való minden érintkezést megtagad.

Felmerült a régi koncentrációs kormány felújítása, melynek Sztanoevics lenne az elnöke, Davidovics az al-elnöke, ám az ellenzék szerint ez az alakulás nem hozna semmi változást s azért ezt sem fogadná el.

Megegyezés csak azon az alapon lehetne, ha a helyzet a parlamenti többségről átmenne a kisebbség kezébe, vagyis ha az ügyek vezetését átadnák Radicsnak. Ennek a megoldás-

nak persze a mai parlament áldozatául esne, amiről a kormányzó pártok hallani sem akarnak.

Radics István egészségi állapota már annyira javult, hogy a kórházat elhagyta s már Zárgreba utazott. Vele utaztak a még szintén ápolás alatt álló Dr. Pernár és Grandja sebesült képviselők is s ezzel a politikai kérdések egy nagyon súlyos része áthelyeződött Zagrebe. Minő helyzetet fog teremteni a horvátok további magatartása, a közeli jövőben megtudjuk?

A válság sokáig fog elhuzódni. Ugyilátszik Radics Istvántól függ majd sok-sok dolog. Beogradban Radics nélkül nem tudják végleg megoldani a válságot. Radics még beteg, hallgat, a Radics pártiak is hallgatnak mindannyian, addig nem nyilatkoznak míg Beogradban a válság meg nem oldódik. Egy végnélkülinek ígérkező ellentétes kölcsönös megfigyelés a szerbek és horvátok között. Az a kérdés, melyik fog előbb beleúnni? Ha SHS-ből az első két betű összeveszett, tán jó lenne a harmadik betűt a kormánykerékhez áltatni!

HIREK.

— Rabló hajsza. M. Szobotában vasárnap, 8. án este 1/2 11 órakor három lövés zavarta az éjszakai csendet. Dsakhamar járta a hír, hogy egy rabló megöltte Meolic Ferenc kávést. Szukics Gábor, aki elejétől végig jelen volt, a következőképpen mondja el a dolgot: Norcsics Ferenc bognár 10 óra után hazaérkezett, kutyája állandóan felugrott a padlásra, mire a villanyt felgyújtotta; ámulva látja, hogy idegen esernyő van ott. Kétségtelemmé vált, hogy valaki van a padláson, ahol a sok gyulékony széna miatt csak kézi villanylámpával lehet kutatni. Norcsics felesége Rituper lakatos-ékhez ment, ahol 2 segédet és 2 inast köztük a

bátor Szukics Gábort kapták segítségül a rabló keresésére. Szukics, hogy kézi villanylámpát kaphasson előbb Dittrich zárt kapuját rázta, majd Meolic kávé konyhájába ment lámpát kérni. Meolic, akit a sors véletlenségből éppen akkor a konyhába sodort, meghallotta, hogy rablókeresés van Norcsicsnál, azt mondta: »Megnézem én is« és ezzel lámpa nélkül elindult. Szukics felment a padlásra, a szénát villával végig döfkölte, nem talált semmit; később még ketten mentek a padlásra s villáikkal addig szurkálták a szénát, míg végre egy helyen ellenállásra találtak, amde a rabló a széna tulsó oldalán kimászott a szénából és a padlás végébe szaladt, ott újból a szénába temetkezett. Nem tehettek egyebet ismét döfködni kezdtek a szénát. Végre megszólalt egy hang: »Ne zavarjatok, aludni akarok!« mire Norcsics szintén szlovén nyelven megtiltotta az ottlévást. Amde a rabló nem jött elő, Norcsics kijelentette, jöjjön elő, különben beléje dőfi a villát. A széna erre mozogni kezdett, és háromuk előtt állott a szájából ital sárbüzlő alak, akit a létrán letessékeltek. Elül lement a rabló, utána Szukics a villával. A rabló a létra második fokáról leugrott és menekülni akart, mire Meolic a karját elcsípte. Szukics a fél létráról leugrott s villájával kétszer fejbévágta a rablót, mert az közben rálőtt Meolicra és utána mind a két Szukicsra. Azután ismét Meolicra lőtt, mire Meolic felkiáltott: »Jaj Istenem, megölt a gazember! Fogjátok meg!« A rabló a kerítésen átvette magát, melyen két kabátjával fennakadt. A kabátot letépte, a szemben lévő ház léckapuját kinyithatta és a kávéház felé elmenekülhetett, mert az uccában se jobbra, se balra senki nem ment. Az említett léckapú pedig félig nyitva találtatott. Meolicot, akit a golyó a baloldali 4. ik borda alatt sebzett, autón a kórházba szállították. Felgyógyulása még bizonytalan. — A nagy-

község kereskedői a napokban gyűlést tartottak, amelyen megbeszélték miképpen kell intézkedni, hogy a gyakori betöréseknek és rablásoknak véget vessenek. Hát ez a kereskedők dolga?

— A Csernelavcei önk. tüzoltó egyesület augusztus hó 12.-én a Sočić-féle vendéglőben táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 2 órakor.

— Új lelkészlak felépítése Domanjsovciban. Mint bírlik a domanjsovcói ág. h. evang. egyházközség pályázatot hirdet az új lelkészlak felépítésére. Lehet pályázni az egész és az egyes munkákra külön is, és ezt zárt borítékban kell beküldeni aug. 12. d. e. 12 óráig. Ev. župni urad, Domanjšovci p. Križevci címre. A tervrajz és a költségvetés megtekinthető az evang. lelkészi hivatalban. A gyülekezet fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhat, arra való tekintet nélkül. A munka kiadása aug. 12.-én d. e. 1 órakor fog megtartatni. — Vállalkozók munkára fel.

— A hadi árva sorsa. Tkačec Vilmos, lipai illetőségi, tizenhét éves fiú Lipáról a családi körből eltűnt s azóta valahol a vidéken csavarog. A fiú apátlan, anyátlan hadiárva. Apja elesett az orosz fronton, özvegy anyja szintén elhalt s akkor a fiú egy budapesti hadiárvaházba került. Innen lipai rokonai kivették s haza hozták. A fiú ugyilátszik rossz utra tévedt, mert már nem először tűnt el hazulról s ilyenkor pénzt is vett magához. Mostani eltűnésekor is vagy másfél ezer dinár készpénzt vitt el s egyelőre nem tudni, merre jár. A fiúnál semmiféle igazoló iratok nincsenek.

— Tolvajok garázdálkodnak. Zsizsekszer községben Fotivec és Fujsz gazdákat látogatták meg éjnek idején betörő tolvajok s már ilyenkor szokásos, élelmiszereket és egyéb ingóság-

Gráf Zeppelin.

Most, amidőn a világszenzációk egymást érik, talán nem végeztünk felesleges munkát, ha olvasóinkat egy újabb, szinte csodálatos alkotással ismertettük meg, mely hivatva lesz a levegőben tulszárnyalni az eddig elért bámulatos eredményeket. Ez az új csoda Németországban, a fridrichshafeni repülőtérén készül, — egy léghajóórás, — amely hatalmasabb lesz minden eddig megalkotott léghajónál. A neve: „L. Z. 127.“ másik neve: Gráf Zeppelin. A német aviátikusok oly arányúnak ígérk elkészíteni ezt a monstruozus léghajót, hogy vele tizenhárom nap alatt körül repülhessék a földet.

Minden eddig felállított rekordot meg akarnak dönteni a németek s ha figyelembe vesszük azokat a technikai adatokat, amelyek szerint a léghajó elkészül, akkor nem is lesz csoda, ha a feltevések bevalának.

A Gráf Zeppelin 235 méter hosszú 83 és fél méter magas lesz; legnagyobb átmérője 30 és fél méter lesz.

Köbtartalma százöttez köbméter. Az eddigi legnagyobb Zeppelin 70.000 köbméteres. Az a gázmennyiség, ami itt elfér, 240 évig szakadatlanul elég volna egy lámpa világításra. A léghajó hajójában elhasznált anyagból negyven ezer inget lehetne készíteni.

Lesz a léghajóban hatalmas társalgó és étterem, elektromos konyha, tíz két ágyas szoba, raktár a posta és teher küldemények számára. Órákinti sebessége 128 kilométer lesz. Nobile szerencsétlen léghajója csak 40—50 kilométeres sebességgel haladt. Teherbíróképessége 15.000 kilogramm s ezzel tízezer kilométert repülhet egyfolytában, megszakítás nélkül.

Ezt az eredményt az eddigi módszerek alapján nem lehetett volna elérni s azért a németek egy igen fontos újítással tették lehetővé a léghajó részére, hogy csodás feladatát megoldhassa. Az újítás valóban úttörő. Abban áll, hogy folyékony benzint helyett gázt alkalmaznak, ami tulajdonképpen nem is teher. Az új léghajóhoz kellett volna 30.000 kg. benzint, ekkora holt terhet pedig a léghajó nem vihetett volna magával. A gázzal való he-

lyettesítés még térbeli megtakarítást is jelent a benzinnel szemben.

A motorok a gázzal éppen olyan jól fognak dolgozni, mint a benzinnel s felülmulhatatlan előny az a gáznál, hogy nem gyulékony. Sajnos, most tudodik csak ki, hogy Nobile léghajója az Itália amidőn tőle elvált, a tűz martaléka lett s az a hét ember, akik a léghajóval maradtak, az örök lég országában tűz halált szenvedtek. Ilyen katasztrófa az új léghajónál nem fog előfordulni. Ha pedig a légi utazásoknál majd héliumot fognak használni, akkor a légi utazás nem fog nagyobb kockázattal járni, mint a vasuton vagy hajón való utazás. A héliumot Amerikában gyártják s pedig oly nagy mennyiségben, hogy a világ minden léghajóját el lehet vele látni. A hélium ára nagy pénzbeli előnnyel is jár, mert például harminc köbméter hélium alig kerül tíz dollárba s mint bírlik Amerikában óriási készletek vannak belőle.

A Gráf Zeppelin első sorban is abból a célból készül, hogy vele a németek a földet körül repüljék.

Megelőzőleg azonban kölcsön adják egy spanyol részvény társaságnak,

hogy Sevilla és Buenos-Aires között teljesítsen légi forgalmat. A Zeppelin azonban, — éppúgy mint az eddigi Zeppelinek is — a német nemzet tulajdona marad. Azután végeznek majd két nagyobb amerikai turát s mikor majd az összes kísérleteket befejezték már, akkor fog elkövetkezni a tizenhárom napra tervezett földkörüli ut.

Ennek az utazásnak a terveit még nem dolgozták ki, részleteit még nem állapították meg s a résztvevőit sem jelölték ki. A német alaposág s a technika terén legújabbban elért vívmányok remélj engedik, hogy a „L. Z. 127.“ tizenhárom napos földkörüli útja sikerülni fog s nem végződik oly szerencsétlenül, mint Nobile tábornok északsarki vállalkozása, melynél katasztrófális sorsa jutott a szép, nagy léghajó maga s életükkel fizettek a merész vállalkozásért utasai közül a legtöbben.

Ha a Gráf Zeppelin földkörüli repülése a modern eszközök felhasználása mellett sikerülni fog, akkor ez lesz az aviatika legfényesebb teljesítménye.

gokat vittek el. — Murszka Szobotán, Nemsovcin mindennaposak a betörések és a betörési kísérletek. Újból figyelmeztetünk mindenkit, hogy jó házőrző kutyáról és önvédelemről gondoskodjanak, mert a nagy nyomorúság, a nagy munka — és pénzhány napról-napra emeli azok számát, akik becsületes uton-módon nem tudják szükségleteiket megszerezni. Razziák tartását, minden ember igazoltatását ácsorgók és a céltalanul munkába helyezését javasoljuk.

— A magyar törvényhozás mindkét háza megszavazta Dr. Vass József népjóléti miniszternek az öregség rokkantság, özvegyesség és árvaság esetére szóló kötelező biztosításról intézkedő törvényjavaslatát, mely törvény 1929. január 1-én lép életbe. Ezzel a törvénnyel megoldást nyert az iparforgalmi népesség öregkori ellátása. A közeli jövőben törvényes szabályozást nyer a mezőgazdasági munkavállalók és az önálló kisexisztenciák öregkori ellátása a kötelező biztosítás révén. A fizetendő járadékok fedezetéül szolgáló járulékokhoz jelentős összeggel járul maga az államkincstár.

— Öfelsége a király a meggyilkolt Radics Pavle két gyermekét a tizenhárom éves második gimnázista Zviskót, és Nadica nevű negyedik elemít végeztet 10 éves leányát fölneveltetésre magához vette. A gyermekeket Radics özvegye személyesen fogja (a király óhaja szerint) átadni, mert a szörnyű eset után a király mindjárt jelezte, hogy Radics Pavle két gyermekéről gondoskodni fog.

— Magyarországon buzából és rozsból több mint két millió métermázsával nagyobb termés várható, mint a tavalyi volt.

— Vakok számára feltalálták az éneklő írást. A vakok rendszeresen kitűnően hallanak. Alkalmas módon a nyomtatott írás betűit egy „Szelén“ nevű elemmel hangadóvá tudják tenni s ezeket a hangokat, mint a rádió hangjait hallják a vakok s kellő gyakorlat után mindenféle nyomtatást tudnak olvasni.

— A cukorfa Columbiában terem. Némileg hasonlít a fenyőfához s leveleinél a végén igen édes, kellemes folyadék folyik ki, mely az ágakon jókora dió nagyságu gömböket alkot. Kitűnően helyettesíti a cukrot. Ennek a fának a tenyésztése igen üdvös volna, mert a cukorellátás évről-évre nagyobb gondot okoz.

— A csók fertőtlenítése. A csók fertőtlenítésére egy amerikai mindenféle tinkturákat, meg álarcokat ajánl, hogy a baktériumokat távol tartsa. (Ki fog akkor csókolódzni?)

— Lövenstein Alfréd belga bankár repülőgéperől a La

Manche csatornába zuhant. A legnagyobb belga bank koncern vezetője Londonból repülőgépen utazott Büsselbe, miközben ki nem derített módon a gépből kiesett — vagy kiugrott a csatornába. Szakértők szerint a repülőgép ajtaja menetközben magától semmi esetre sem nyílik, a komornyik és a két titkár-nő, kik a magánrepülőgépen a bankár kíséretében voltak, — nem tudnak bővebb magyarázatot adni. Hogy a bankár elveszett, az biztos, mert az esés ezer méter magasságból történt.

— Nagy tűz volt Budapesten a Duna korzón. A vígadó tér 1. számú óriási palota tetőzete égett le. A nagy épülettömb a Magyar Általános Biztosító Részvénytársaság tulajdonosa s mind a négy emeletén irodahelységek vannak. A tűzoltók három órai megfeszített munka után tudták csak eloltani a tüzet, melyet a környékről kávézó és fagyaltozó nagy közönség nézett végig.

— A budapesti gyorsvonat kisiklott a szubotícai vasuti átjárónál, komolyabb baj nem történt. A pálya megrongálódott. A váltóort letartóztatták.

— Szüllő Géza csehszlovák parlamenti magyar képviselő interpellációt adott be az öszkormányhoz a magyarországi sajtó termékek kitiltása és azon titkos iratok nyilvánosságra tétele ügyében, amelyeknek alapján Csallóközt annakidején Csehszlovákiához csatolták. A választ a kérdésre politikai körökben nagy érdeklődéssel várják.

— Darabokra tépte a vonat a debreceni egyetem egyik tanársegédjét dr. Sztancsek Jánost. A tanár Rákoshegyen lakó édes apját látogatta meg s onnan motorbiciklijén távozott el. Az állomás előtt át akart menni a síneken s a leeresztett sorompót önkénytelenül felemelte. Eközben a szolnoki vonat elütötte s végig ment rajta az egész vonat, mely öt apró darabokra tépte, a motorbiciklit pedig összemorzsolta.

— Százmillió dináros pör folyik a noviszádi törvényszéknél. A felperes a csehszlovák állam, alperes pedig a Jugoslovánoki Emporium Kral i Drug cég, mely raktár házakat tartott fönn a csehszlovák áruknak a Balkánon való elhelyezésére. A bélyegilleték maga több mint három millió, mit a felperes csehszlovák államnak kell leróni. A peres feleket két noviszádi ügyvéd: dr. Micsaték Lajos és Lemaics Jován képviselik.

— Agyonverték az apjukat, hogy megmentsek édesanyjukat. Irig községben Linbacski Mátyás vagyonos gazdálkodó ivásnak és pazarlásnak adta magát s közben feleségét folyton ütötte, verte. Legutóbb részegen hazajöve fele-

ségét verni kezdte. Az asszony kezében a kisgyermekkel kimenekült, a részeg ember egy konyha késsel utána, amit a fiai az udvaron megláttak. Erre az egyik fiu fejszét, a másik egy vas lapátot fogott s apjukat agyonverték. Azután önként jelentkeztek a hatóságnál.

— Kisgyereket árult, Novakanizsán egy 18 éves cigány, mert 15 éves felesége elhagyta, mivel igen szegények voltak. A kisgyereket persze senkisémet vette meg, mire a cigány valahogy elaltatta. Mikor látta, hogy a gyerek már nem él, egy darab téglát kötött rá s bedobta a Tiszába. A csendőröknek azt mondta, hogy úgy is „deg“ volt már.

— Hőhullám vonul végig Amerikában az Egyesült Államokon s emberéletben is sok kárt okoz. A forgalmat és közlekedést nagyban zavarja, mert az alkalmazottak percik alatt kimerülnek.

— Repülőgépes rablás Amerikában. San Francisko mellett egy helység vasuti állomásánál leszállt egy repülőgép, melynek két utasa bement a pénztárba, onnan ötvenezer dollárt elarolt, a pénztárost revolverekkel kényszerítve a pénz átadására. Dolgukat jól végezve, nyugodtan elrepültek.

— A jugoszláv-magyar határforgalmi bizottság a vitás határ kérdések és a kettős birtokosok ügyét rendezte Szegeden. Most Oszieken voltak, onnan a baranyai községekbe mentek. Működésük megállapítja, hogy mely falvak és községek lakóinak szabad állandó igazolvány nélkül átjárni a határon a másik országba s terményeiket elvinni. A bizottság vissza megy majd Szegedre, onnan Szubotícarára, hol a megállapodásokat aláírják.

— Nobile tábornok hátrahagyott társait még mindig nem sikerült megmenteni, Lundborgh hagynagyot egy kis repülőgéppel egy svéd repülő megmentette. A mentési munkálatokban ismét elűnt Sora olasz kapitány, aki kutya szánnal indult el a mentésre, de már 14 nap óta nem adott életjelt. A mentési munkálatok, a hajók a repülőgépek napi kiadásai óriási összegeket emésztenek fel, és sok áldozatot követelnek: Kraszín orosz jégtörő igen nehezen halad előre a vastag jégben. Amundsenről még mindig semmi hír sincs. Az aggodalom növekszik sorsa miatt, habár még nem tartják elveszetteknek. —

— Kerepessy Vince nemzetgyűlési képviselő jelentést tett a beográdi rendőrségen, hogy Sztanojevics Iván batonyai jegyző a beográdi Maxim bárban mulatott s az ő neve alatt tizenhétézer dináros kontót csinált, amit nem fizetett ki. A mulató

jegyző a csalást egy Kerepessy Vince című névjeggyel követte el.

— Egy züllött volt hadnagy agyonlőtte Zágrábban a feleségét. Bauer József nyugalmazott hadnagy, aki teljesen az ivásnak adta magát, folyton civódott a feleségével. Részségében az asszonyt agyonlőtte, s a lakásban hagyta pár napig. Bauert egy lebujsban fogták el teljesen részegen, úgy hogy nem tudták az nap kihallgatni.

— Három legényt lőtt agyon Prebacevó községben Naglics András jómódu szlovén földesgazda. Naglics a vendéglőben mulatott, a legények szintén. Naglics később garázdálkodni kezdett, s mivel a legények ezt nem tűrhették, Naglicsot kidobták a vendéglőből. Erre nagy dühösen hazament, hozott egy régi katonafegyvert s azzal a legényeket egyenkint agyonlőtte. Azután hazament és lefeküdt. Másnap reggel midőn letartóztatták részegségével védekezett. Érdekes, hogy mindhárom legény egyetlen fiu, családfenntartó volt.

— A legnagyobb utasszállító repülőgép. Németországban, a Junkers gyárak repülőgép telepén egy újfajta motort építenek, mely a repülőgépeket ezután 6—7 ezer méter magasságba fogja emelni, ahol már nem kell viharokkal küzdeni a gépeknek. A mostani 1500—3000 méteres magasságokban sokszor viharban és sűrű köd, ami a repülést nagyban akadályozza. Az újfajta motor a magával vitt oxigént óránként bepréseli az utasok és a pilóta kabinjába. Egy ily gép 50 utas számára készítve már probautra van felszerelve. Ez lesz a legnagyobb német utasgép.

— Egy romániai potroleum kut lánghban áll. Egy moreni-i szomta, mely már 6 hét óta égett s amelyet nagy nehezen eloltottak, most újra borzalmasan kitört. Ez a mostani kirobbanás minden eddiginél szörnyűbb volt. Mázás kövek repültek a magasba s több embert megöltek. Katonaság és tűzoltók érkeztek a helyszínére, de nem tehetnek semmit, csak arra vigyáznak, hogy a tűz tovább ne terjedjen.

— Szörnyű bánya lég robbanás történt Franciaországban. Sánt-Etienneben a Combes bányában a beomló tárna háromszáz munkást betemetett. Kétszáznegyvenet kimentettek. Nagy nehezen kihozták később a többi is, de ezek közül ötvenhárom gázmérgezésben meghalt.

— A só ára július elsejétől fogva az állami monopól vezérigazgatóság 19.483 sz. rendelete szerint: Kősó 2.50 dinár, örölt só 2.75 dinár kicsinyben lesz eladva.

TORMA.

Az orvosi vélemény.

„Örömmel tudatom Uraságoddal, hogy az orvos véleménye szerint kedves anyósa még jó egy pár évig élhet!”

„Ugyan, menjen a pokolba azokkal a kiállhatatlan orvosi véleményeivel!”

Az orvosnál.

Az orvos: „Mondja csak asszonyom mióta szenved a maga férje, hisz ő azelőtt teljesen egészséges volt?”

A feleség: „Hát kérem, mondhatom doktor ur, hogy már azóta szenved mióta engem elvett!”

A Kati gyászol

»Kati, mit sírsz annyira?»

„Mehalt a Rozi néni!”

»Ah hát azért nem érdemes annyira sírni, hiszen már nagyon öreg volt.«

„Inkább majd akkor sírj, ha majd magad meghalsz!”

KÖZGAZDASÁG.

Érdekes számadatokat mutatunk be olvasóinknak az alábbiakban. Ezekből kitűnik, hogy Szlovénia beleértve Prekmurjét is, mennyire van megterhelve adóval más tartományokkal szemben. A múlt 1927. adóévben a befizetett egyenes állami adó összege Szlovéniában 227.825.911 dinár és 01 para volt. Szlovénia maga több adót fizetett be, mint Bosznia és Hercegovina együttesen, mert itt adóból 219.053.120 din. 80 p. folyt be, holott itt a lakosság száma százalékokban 15.7%; míg Szlovéniában 8.78%, szerint oszlik meg a tartományok szerint. Az egész országban 737.216 dinár adótulfizetés volt 1927.-ben; tehát a lakosság a rá kirott adókat befizette. Annak dacára, hogy a múlt évben a gazdasági helyzet az egész éven át rossz volt s az adótörvények sem voltak még egységesek, az államnak mégis sikerült az általa kivetett és előirányzott adóösszegeket bevételezni.

Hány bank van Szlovéniában? Szlovéniában és Prekmurjében hetvenegy bank van. Ez a 71 bank 1473 négyzet kilométer területen, 98.265 lakos igényeit szolgálja. Egy millió dináros alaptőkével csak egy bank működik. Egy milliótól öt millióig terjedő alaptőkével négy; ötmilliótól — tízmillióig kettő; tízmilliótól — huszonötmillióig három; huszonötmilliótól — ötvenmillió dinárig terjedő alaptőkével egy, ezen felül terjedő tőkével egy sincsen. A betétek kamatlába mérséklődött, épügy a kihitelezés kamata is csökkenés mutat.

Az idei gazdasági esztendő. Minthogy az ideán rekord gabona termés van kilátás, a gabonapiacokon a vásárlások tartózkodóan indulnak. A gabona árak okvetlenül esni fognak, most az ideai termésbecslések szerint annyi lesz a gabona, hogy körülbelül kétszáz ezer vagon kerül kivitelre. Azonkívül Amerikában szintén rekord ter-

mésre számítanak s a farmerek az elnök választásra való tekintettel nagy arányú szállítási kedvezményeket fognak kapni s így erősen konkurrálhatnak az európai piacokon. Kukoricában a kilátások nem a legjobbak, de a jó időjárás még sokat segíthet. A gabona forgalom az exportörök és a malmok részéről igen élénknek ígérkezik. A jó termésről szóló hírek mindnyájunkat kellemesen érintenek, remélve azt, hogy így az elemi csapás által kenyerétől és vetőmagjától megfosztott lakosság könnyebben fogja súlyos veszteségét pótolhatni.

Drágul a vas. Ugy értesülünk, hogy az európai vaskartell a rudvas és a vasgerenda árát ismét emelte, amit azzal indokol, hogy a nyersanyag és munkabérek drágultak. Ez a körülmény aligha fogja az építkezési kedvet emelni.

Új biztosítási törvény. A kereskedelmi miniszteriumban elkészült az új biztosítási törvény javaslat, mely a jelenlegi biztosítási törvényeket egysegit és modernizálja.

Szerkesztő üzenete.

Dr. S. Z. Bp. Nagyon örülök remélhető becses látogatásának. A küldött levelemben egy is érintettem a néhány kisebb jelentőségű nyomdahiba okát. Több más ok is van, amiért mi képtelenek vagyunk nyomdahiba mentes lapot adni a kedves olvasóink kezébe, bár egy év óta tartó folytonos korrekciókkal a hibák nagyon megcsappantak. A többit szóval.

Ha jó és olcsó

BORT

akar venni, akkor forduljon FRANC SENČAR-hoz Ljutomerbe.

„Royal Mail Line“

Mindenki előtt ismeretes, hogy a világ legnagyobb hajótársasága, a melynek hajói a legkényelmesebben vannak berendezve és velük a legolcsóbban lehet bárhova tengeren utazni. Nemšavci JOSIP RAJBAR hazánk fia e társaság hajóin van állandóan alkalmazva, ezután kéri az utazni szándékozót, hogy az utazásra vonatkozó összes felvilágosításokat „Royal Mail Line“

Josip Grča

DOLNJA LENDAVA ügynöknél sziveskedjenek megszerezni.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

KERESKEDELEM.

Áru:
LJUBLJANA, július 12.

100 kg.	Buza	Din.	
»	Rozs	»	365—
»	Zab	»	360—
»	Kukorica	»	300—
»	Köles	»	325—
»	Hajdina	»	300—
»	Széna	»	275—
»	Bab cseres.	»	50—65
»	vegyes bab	»	450—500
»	Krumpli	»	350—
»	Lenmag	»	75—100
»	Lóhermag	»	370—380
»		»	2200—2600

M. SOBOTA július 12.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	9.50	10.—
Üsző	6.—	7.—	8.50	9.—
Tebén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	12.—	12.50
Sertés			13.50	14.50
Zsir I-a			22.—	26.—
Vaj				85—45
Szalonna			25.—	28.—
Tojás 1 drb.				1.—

Pénz.

1 Dollár	=	Din.	56.70
1 Pengő Budapest	=	»	10.—
1 Schil. Bécs	=	»	7.99
1 Kor. Praga	=	»	1.67
1 Lira	=	»	2.46
Zürichben 100 Din	=		9.135 sfrk.

REMEJJE ZA MAŠINE

REMEJJE ZA MAŠINE

ma na zalogi remenje za mašine vsake mere, od najbolše fabrike remenja po originalni fabrički cenaj

Štefan Holzman

trgovina z ledrom
v MURSKI SOBOTI
Lendavska cesta 57.

V KANADO Z

Med 20. junijom i 5. augustom za

polske delavce, služkinje, družine polodelcov.

Samo 4 dni na odpretom morji. Najhitrejša i najbogša zveza prek Hamburga, Antverpena, Cherbourga z glasovitimi parobrodi na dvojne vijake. Odhod vsakšo nedelo.

Informacije glede vozni cen, vizuma, prtlage, predpisov zavolo vseljavanja v Kanado i v Združene države davle

CANADIAN PACIFIC zastopstvo za SLOVENIJO

JOSIP ZIDAR (IX) Ljubljana

WILSONOVA (Dunajska) cesta 31.

VISOKO PROVIZIJO v PREKMURJU

kot stranski zaslužek dobijo lahko sposobne osebe namučenci ali upokojenci s trdno, pošteno voljo in sicer kot podzastopniki zavarovalne družbe v vsakovrstnih slučajih v Prekmurju. Ponudbe takoj na upravništvo lista! „Velik zaslužek“

Matične knjige

za občine se dobijo pri
IZIDOR HAHN
trgovina z papirjem
v MURSKI SOBOTI.

Rádiók

Rádióalkatrészek
Lámpák, Batteriák
Puch
Biciklik

Motorkerékpárok
jutányossan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.